

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemani ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v «Narodni tiskarni», ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnštvo «Gorice». Oglasi se računijo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Interpelacija

dež. poslanca B. Grča do Nj. Ekscelece gosp. finančnega ministra glede postopanja davčnih oblasti v zadevi osebne dohodarine.

Zakon o osebni dohodnini iz dne 25. oktobra 1896. (Drž. zak. št. 220) določuje v § 155: Osebne dohodnine so oproščene osebe, katerih vsi dohodki preračunjeni na eno leto ne presegajo zneska gl. 600 (1200 K.). — Davčni zavezanec je dolžan napovedati svoje dohodke (§ 202, 204), vendar so osebe z dohodki nad 600 gl. do 1000 gl. praviloma oproščene od podaje napovedi in so ji zavezane le tedaj, kadar jih v to pozove posebej davčno oblast, ali predsednik cenilne komisije.

Koliko znašajo dohodki, to mora najprej presoditi davčni zavezanec sam.

Prišlo pa je v navado, da davčna oblastva se le malo ozirajo na izjave davčnih zavezancev, ter pogosto uradoma določujejo dohodke in izmero osebne dohodnine. Posebno se to dogaja pri malih posestnikih, katerih dohodki očitno ne dosežajo niti 600 gl. Leto za letom jih pritegnejo več. Leta 1898 je davčna oblast zahtevala napoved od 16 posestnikov v županiji Šempas, pretečenega leta pa že od 29, in vendar je v zadnjih dveh letih bolj naraščal dolg nego se je množilo blagostanje.

Osebni davek je namenjen za premožnejše osebe, ki imajo letnega dohodka čez 1200 K. Koliko dohodkov pa imajo oni posestniki, od katerih v Šempaski županiji zahteva davčna oblast napoved za osebno dohodnino?

To so mali posestniki, ki se z velikim naporom revno preživljajo. Eden boljših med njimi je Josip Bele iz Šempasa h. št. 154. Za l. 1898. je napovedal in izkazal dohodka 409 K 80 h.

Davčna oblast mu je dohodek uradoma povzdignila na 1220 K, in osebno dohodarino odmerila na 7 K 20 h. Podal je priziv, ta pa se mu je zavrnil z razlogom „ker vaši v merodajni dobi za l. 1898. davku podvrženi dohodki v znesku od 1200 K so se našli odgovarjajoči resničnim razmeram“. Ta posestnik plačuje jzr. zemlj. davka 79 K 68 h. Zoper od-

mero osebne dohodnine se vsako leto pritožuje in jo plačuje. Pa še manjšim in revnejšim posestnikom se je naložila osebna dohodnina. Na to navaja imena 10 posestnikov, kateri bi radi polovico jim uradno naračunjenega čistega dohodka prepustili davčni oblasti, ako jim zagotovi prvo polovico. Dalje imenuje 4 posestnike, ki plačujejo osebno dohodnino v višjih razredih dasi ravno bi se jih težko smelo postaviti v I. plačilni razred.

Konečno navede imena najboljših posestnikov v županiji, ki so obsojeni proti svojim ugovorom v previsoke plačilne razrede, ker tudi ti le s težavo preživljajo svojo družino in obdelujejo svoje posestvo ne da bi iz njega prijemali kako svoto čistega dohodka. Nekateri izmed njih se celo vzdržujejo le s tim, da se leto za letom bolj zadolžujejo in prodajajo košček za koščekom svojega zemljišča.

Po sedanjem položaju kmetijstva bi pač nihče izmed malih posestnikov, (ki ni veleposestnik Gor. Gradšćanski) ne smel biti štet med te davčne zavezance.

Enako kričeče slučaje nahajamo tudi v drugih občinah in okrajih naše dežele; kar dokazuje, da davčna oblast v Gorici in drugod na Primorskem postopa prestrogo, ostrejšo nego zakon zahteva. Res je strankam odprt priziv, a s tim je malo pomagano, kakor svedoči spredaj omenjeni slučaj Josip Bele-ta. Taka zavrnitev stranke prestraši, da opuščajo opravičeni priziv in plačujejo molče jim uradno naloženi davek. Zraven je opomniti, da so redke stranke te vrste, ki bi mogle same napraviti priziv, ako pa grejo k odvetniku, si nakopljejo večje stroške, nego je znesek naložene dohodarine.

Na vsak način je tepena stranka. Vse to je vzrok, da spoštovanje do gosposke gine, vera v njih pravičnost se izgublja, da narašča nezaupanje in nastopa razdraženost.

Pri vsej tej uradni strogosti si država pridobi v celi deželi komaj nekaj stotakov kron, med tem ko pri kakej velezmožnej stranki mnogo več izgubi po prevelikej obzirnosti.

Nanašaje se na rečene razmere in navedena dejstva podpisani vpraša Nj. Eksceleco g. finančnega ministra:

I. Ali je znano Nj. Ekscelenci opisano prestrogo tolmačenje zakona o osebni dohodnini od strani davčnih oblasti v pokneženej grofovini Goriško-Gradšćanski?

II. Ali hoče Nj. Eksceleca uplivati na to, da v bodoče ne bodo davčne oblasti uradoma nakladale osebne dohodarine malim posestnikom, katerih dohodki očitno ne dosežajo postavne visokosti?

III. Ali je Nj. Eksceleca voljna potrebno ukreniti, da se bode pri reševanju prizivov postopalo le v duhu zakona in se ne bodo prizivi odbijali brez zakonite preiskave?

Gorica, dne 26. julija 1901.

Bl. Grča, l. r.

Še nekoliko fotografije.

(Dalje.)

Oglejmo si zdaj še nekoliko Andr. Gabrščekove slivospeve, katere si prepeva v „Soči“ vsled naših člankov „Pisaču, pišočemu s kolom“. Gabršček piše v „Soči“: „Gabršček se je ves žrtvoval za povzdigo „Sokola“; vso telovadno opravo*, mnogo orodja itd. se je od takrat nakupilo — in sicer za Gabrščekove novce...“ Ho, ho, le počasi g. Gabršček! Kaj je pa z darovanim denarjem „kegljaškega kluba“, kaj z mesečnino članov, kaj z ustopnino vseh veselje, da, celo plesov, kaj z darovi „Ljudske posojilnice“ in — če smo skrupulozno natančni — tudi „Čitalnice“? Ali je Gabršček nalašč odločeval te darove od svojih „darovanih“ „stotakov“, da so se ti bolj videli, kakor bi imel reči: Glejte nas, mi smo Andreja Gabrščeka? O ti farizejski denar, ki raznašaj tako farizejsko „slavo“!! In denimo, da bi bilo vse to res, ali bi bila po tem naša trditev, da si je Gabršček izbral „Sokola“ za plezalnico, po kateri je hotel splezati do političnega prvaštva, kaj ovržena? Kaj še! Gabršček jo je s svojim bahanjem v „Soči“ še le prav potrdil. Vso svojo „radodarnost“ je zbral v „Sokolu“, na široko in daleč je stezal svojo „radodarno“ roko za „So-

*) Po „klerikalno“ in slovensko bi bilo: vsa telovadna opravila... se je... nakupila. To Gabrščeku „slovničarju“, ki meni, da „vvod“ je le klerikalno, dočim je pravilno slovensko. — Uredn.

kola“ in tu vestno opisoval v „Soči“, v kateri so še manjkale besede: Glejte me, Goričanje, „mecena“, kaj bi bil pa še le, ko bi bil vaš politični voditelj! V „Sokolu“ so torej kar deževali „stotaki“ iz Gabrščekovih rok, pri oddajanju „Mladinske knjižice“ za „Šolski Dom“ za denar „Ljudske posojilnice“ pa so se te roke za krajcar tresle, kakor da bi ne bile krščene. O tem je pred letom in dnem pel svojo pesmico gosp. Hrovatin, bivši voditelj v „Šolskem Domu“.

Naj torej zdaj Gabršček spravlja na dan, kar hoče, jedno je pribito: Gabrščeku ni bilo na „Sokolu“, Gabršček je iskal v „Sokolu“ le sebe. Njemu je bilo na tem, da pokaže goriškim Slovincem, da zna biti tudi voditelj, da zna tudi voditi... bolj, nego da se dá voditi. Zato mu je pa bilo treba družbe, množice združenih ljudi, ki naj bodo poskusni objekt za njegovo demagoško usposobljenost. Ta uloga je bila prisojena „Sokolu“. Mi smo tako uverjeni kakor smrti, da bi bila hlinjena Gabrščekova ljubezen do „Sokola“ naenkrat prenehala, kakor hitro bi ne bil Gabršček več njegov načelnik. Bil pa je, ker se je usiljeval, česar ni hotel nikdo drugi storiti. Mi ne izvijamo iz trte, mi imamo priče za to. To je bila navadna vsakoletna govorica med člani „Sokola“ ob prilikah občnih zborov. To pač kaže, da ne niso mogli ogreti za Gabrščekovo „radodarnost“ in pa — da so imeli tudi oni svoje želodce. Iz srca najbrže vseh poznateljev Gabrščekove osebnosti govorimo, ako rečemo, da ima Gabršček vse drugo v sebi in na sebi, nego ono, s čimer se človek priljublja in prikuplja. Gabrščekova nadata, vzkipevaljoča, odurna, žaljiva, gospodovalna nraj je široma goriške zemlje dovolj znana. Kakor je Gabršček izvrsten agitator in še kaj drugega, tako je nesrečen človek, ki od sebe vse odbija in odganja. Občevati more ž njim le, kdor vidi v njem političnega strankarja ali sploh orodje osebnih koristi. Davno pred političnim razkolom, davno predno je začel Gabršček osebno napadati v „Soči“ nekatere rodoljube, so bili ravno ti ro-

*) Druge darove pa morda pozabljivo zamolčeval. Kaj? — Hud. stavec.

LISTEK.

Zgodovina tolminske šole.

(Dalje.)

Bandelov naslednik je bil

7. Jernej Ständler, rojen 23. avgusta 1839 v Nemškem Rutu h. št. 13. Po dovršeni normalki je prestopil okoli l. 1850. na goriško gimnazijo kot Rojčev stipendist. Spričevalo učiteljske sposobnosti si je pridobil na pripravniški v Gorici. Na to je prišel 2. decembra 1858 za podučitelja v Tölmin. Pri šolstvu se ni čutil srečnega. Šel je 9. avgusta 1860 sam od sebe k vojakom (lovcem). Pa tudi tej suknji se ni mogel privaditi. Ponudil se je nekemu železno-cestnemu inženirju na Kranjskem za pisarja. Umrl je 9. novembra 1871 v Kranjski Gori za pljučnico.

Za Ständlerjem je dobil službo podučitelja

8. Jakob Furlani, rojen 24. februarja 1835 v Prvačini. Gojil je z vnemo in s spretnostjo cerkveno in narodno petje. Tolminski kvartet pod njegovim vodstvom je bil na glasu. S petjem se je mnogo trudil, za plačilo pa grenke požiral. Začelo ga je v prsah tiščati. Pokašljeval je. Šel je (8. jun. 1867) iskat zdravja v Prvačino. Okreval se je bil toliko, da je še na Vogrskem blizu Gorice nekaj časa učiteljeval. Umrl je 12. junija 1874 v Prvačini za sušico.

Po Furlani-evem odhodu izpraznjena služba je bila 12. septembra razpisana. Oglasili so se za njo:

1. Bandél Ivan iz Podgore, podučitelj v Kobaridu.
2. Čiuk Mihael iz Bilj, učitelj in organist v Lovranu.
3. Fajgelj Daniel iz Idrije na Kranjskem, učitelj v Zalemlogu.
4. Juvančič Jožef, rojen v Studencu na Kranjskem, učitelj v Nabržini.
5. Pin Valentin, rojen v Moravčah, učitelj na Uncu.

Imenovan je bil 30. oktobra 1867

9. Daniel Fajgelj, ki je svoje življenje sam tako le popisal: „Rodil sem se 19. novembra 1840 v Idriji na Kranjskem, kamor so bili prišli moji predniki iz Českega. S prvega so se pisali Weigl, potem Veigel, Feigel. Eden izmed 8 bratov je bil sloveč kapelnik velike cesarice Marije Terezije, vrstnik in prijatelj slavnega Mozarta. Šolal sem se na takó zvani c. k. glavni šoli v Idriji, kjer sem bil vseskozi odličnjak. V tej šoli smo imeli izborne učitelje, kateri so pa materinščino popolnoma zanemarjali. V nemščini smo pa toliko napredovali, da smem trditi, da je vsak priden učenec dokončavši to šolo bil popolnoma več nemščini v besedi in pisavi. Zato je bila ta šola toliko na glasu, da so jo radi obiskovali zlasti Italijani iz Trsta, Benetk, Milana, Padove i. dr.

Leta 1856. in 1857. sem obiskoval tako zvano preparandijo, katera je bila za kakih 12 let v Idriji prirejena. Na tej šoli so gojili poleg drugih predmetov zlasti še glasbo. Sreča je hotela, da smo imeli, v osebi glasbenega učitelja, slavnega organista Antona Krašnarja, ki je bil sicer ekscentrične narave, a

mene je posebno ljubil; saj sem ga vže prvo leto mnogokrat pri orglah farne cerkve namestoval.

Opravivši preskušnjo učiteljske zrelosti pod slavnim vitezom dr. Fr. Močnikom, dobil sem prvo službo jeseni 1857 v Bučki na Dolenjskem. Tu in v vseh drugih službah bil sem tudi organist. Dolenjska pa je bila takrat še pod uplivom takó zvane „šolmaštverske glasbe.“¹⁾ Za prednika v službi organista v cerkvi sv. Matije imel sem dva Štajerca, starokopitneža prve vrste, a bila sta ljudstvu nad vse priljubljena zaradi napevov, katerim sta besedilo in glasbo sama kovala, na pr.:

1. O sv. Matiji.

Preljub' moj sv. Matije,
Kaj se le tebi zdi?
Da led še ne segnje,
To uržoh si le ti!

* * *

2. O škofovem obiskovanji.

Lejpa fara bučenska,
Dan's si vsa naštimana;
Prišli škof te obiskat,
Mi jim hočmo vina dat'.
Pijemo ga vsi radi,
Saj je rdeče kakor kri.
Teče gladko, pijmo ga!
Svet' Matija zánj — ga dá.

¹⁾ „Šolmaštverski glasbi“ je zaprl cerkev Gregor Rihar (1796-1863) s svojimi napevi. — Pis.

(Dalje pride).

doljubi, ki so še vstrajali v Gabrščekovi bližini in skušali ublaževati neprijetne utise, katere je napravljala Gabrščekova nprav v omikanih krogih. In to je bilo takrat, ko Gabršček ni še pisal „Tutti frutti“! Za resničnost teh naših besed imamo najkompetentnejšo pričlo, in ta je dr. Tuma sam. Ko je pred nekimi meseci nekdo dr. Tumo svaril, naj kot načelnik „nadzorovalnega odseka“ „Sočinega“ prepove Gabrščeku ostudne osebnostne napade v „Soči“, mu je dr. Tuma odgovoril: „Kaj hočete, tega veselja ne moremo Gabrščeku kratiti. — Neugodni vtisi Gabrščekove nesrečne npravi niso tudi „Sokolu“ koristili. Marsikateriga obiskovalca manj so imele „Sokolove“ veselice ravno zaradi tega. Saj so kar stereotipne postale besede: „Jaz bi šel k „Sokolovi“ veselici, ali Gabrščekovo napihnjeno šopirjenje mi ne gre v želodec“. To je bilo Gabrščeku samemu dobro znano, ali kako je v „Soči“ to zavijal! V njegovih poročilih o „Sokolovih“ veselicah je bila kar stalna „tožba“, da viha inteligencija nos in se ogiblje „Sokolovih“ veselice, ker so ji „Sokolovi“ krogi prenizki. Tako „farbanje“ je bilo seveda Gabrščeku mogoče, ker je imel „Sočo“ v rokah, sicer bi bil Gabršček v „Soči“ gotovo večkrat čital kak trpek opomin, tudi zaradi svojega izzivajočega vedenja pri čitalničnih veselicah. —

Da, da, mnogo let smo bili izročeni goriški Slovenci na milost in nemilost A. Gabrščeku, da nam je rezal časni-karski kruh in nam delal lepo in grdo vreme, kakor mu je bilo ljubo in kakor mu je kazalo. Zdaj je tega monopola konec. A iz one dobe bode treba še marsikaj popravljati. Taka popravila so naši občni blaginji le na korist, monopol pa napredku na kvar. In mi hočemo napredka, a ne „naprednjaškega“, ampak pravega. Kar pa „Soča“ hoče, ni drugo nego monopoliziranje društev. Mi nismo sovražni nobenemu društvu, kakor bi Gabršček rad dal verjeti, nam je „Sokol“ tako ljub kakor „Čitalnica“ ali kako drugo društvo. Nasprotni pa smo osebam, katere hočejo društva izkoriščati v svoje osebne namene. Mi pobijamo Gabrščeka, ne „Sokola“, mi grajamo dr. Tumo in ne pevskega društva.

Bahanje, kako da je bil vedno naklonjen „Čitalnici“, bi si bil Gabršček lahko prihranil. S tem, da je postal ustanovnik, je napravil uslugo sebi, ne „Čitalnici“. To le kaže, da je živel v debelih letih, a pričakoval tudi medlih. Za biljard so drugi več žrtvovali nego Gabršček, a za to se ne gredo hvalisati, kakor dela to Gabršček v „Soči“. Sicer pa to hvalisanje naših trditev nič ne tangira. Mi smo rekli, da je Gabršček iz oportunističnosti kazal „Čitalnici“ lepo lice, a na skritem zoper njo ril, in to ostane. Tudi za Gabrščeka velja latinski izrek: quod licet fovi, non licet bovi. Gabršček naj le pomisli, da bi najbrže še dan danes vaške paglavce abc učil, ako bi ne bilo Slovencev v Gorici. Njemu je bilo podpiranje slovenskih društev najboljša reklama, nam ... narodni davek. (Dalje pride.)

Razstava v „Šol. Domu“.

Dne 14. julija t. l. se je bila otvorila razstava v „Šolskem Domu“ in je bila odprta občinstvu od 9—12 dopoldne.

*) Imamo pričlo. — Uredn.

Panj sršenov.

Čebel ne gojim,
Gojim zdaj — sršene,
Še precej strupene. —
Sršenov pa polhen je panj,
Kakó skrbim zanj!
Skrbnó jih kot óce redim
In kakor „profesor“ učim:
Zleté naj mi, kamor velim!
Ódprl sem njih ul
In roj se iz njega je vsul —
Ne vem pa, če moje naročba je čul?
A moji sršeni
Zares so pošteni,
Ne vem pa, kje zelo pusté...
A če te je vpičil, — sršen pač kriv ni,
Najbrž si nadražil ga — tí.

ludne in od 3. do 5. ure popoldne v nedeljo 14. julija in jednako v ponedeljek 15. julija.

Razstava je bila prirejena tako-le: I. V sobi za risanje v prvem nadstropju so bili razstavljeni izdelki moške obrtno-nadaljevalne šole vseh treh razredov:

a) zvezki z lepim pisanjem, računski zvezki in zvezki z obrtnim spisjem, mnogimi obrazci ulog na oblastnije, računi in pismi, ki segajo v obrtno spisje in v knjigovodstvo;

b) po stenah in mizah so bile risane slike učencev vseh treh razredov in sicer: iz elementarnega, prostoročnega in strokovnega risanja, razvrščene po obratih, mizarске, zidarske, kovaške itd. Risarije so bile v obče jako čedne, točne in ukusno izvedene, tako, da so obiskovalca na prvi hip iznenadile, ker ni pričakoval, da bi rokodelski učenci sploh kaj tako snažnega in točnega mogli izvršiti. Posebno lepe risarije so napravili sledeči učenci: Fr. Srebrnič, Štefan Srebrnič, Danijel Srebrnič, Alojzij Terpin, Ludovik Brajnik, Janez Kancler (vsi ti v mizarstvu); Alojzij Bratuša, Anton Kancler, Miha Bavčič, Miha Štokelj, Ant. Petejan, Rudolf Sirk, Ant. Melinek, (zidarstvo); Štefan Ipavec in Jožef Nanut (iz kovaštva). V obče so dopadle prostoročne risarije teh-le učencev: Poberaja Jožefa, Brajnika Ludovika, Edvarda Rusjana, Alberta Boltarja, Petra Makuca in Danijela Vuge. Napisi in podpisi na risarijah so v obče zelo čedni, črke so ukusne.

Ta razstava je zopet pokazala, da je naša možka mladina, ako se resno poprime, kos vsakemu napredku, in je nade, da mladeniči, ki se urijo v tej obrtno nadaljevalni šoli, mnogo pripomorejo do povzdige rokodelstva na ono stopinjo, ki jo zahteva duh časa.

II. V sobi za umetno vezenje v drugem nadstropju so bili razstavljeni izdelki te šole in sicer: izglednice vezenja, prosto vezenje v barvah, jednakostrani križevati ubod, razna à-jour dela, n. pr. blazine in druga. Nadalje so bili tu razni izdelki umetnega vezenja v barvah in v zlatu; risanje z iglo (štola, manikel itd.); mreženje, klinčkane, kvačkane, šivane in pont-las-čipke; blazine z vezenjem na pliš v barvah; različni monogrami, vsakovrstno perilo, brez okraska, kakor tudi z umetnim belim vezenjem itd. Na mizi in ob desni steni risarije učenk s svinčnikom, izvlečene in izpeljane v barvah, predstavljajoče večinoma urese iz rastlinstva. To vse je pričalo, kako se vzgaja ukus in se uporabljajo umetna dela na raznih predmetih. Posebno lepa dela so bila: Ivane Soličeve, Avguste Mozetičeve, Štefanije Leker in Amalije Terpin.

III. V dvorani V. dekliškega razreda so bili razstavljeni izdelki učenk ljudske šole, najprej obeh 2. razredov. Tu so bile izglednice kvačkanja in razni drugi izdelki, kakor čepice, jopiči, podbradki in čipke. 3. razred pa: pletena izglednica in razna pletila n. pr. nogavice, pletenke, brisače itd. 4. razred: izglednice križevatega uboda in izglednice šivanja. 5. razred: ženske srajce, beli in barvani predpasniki, bele brisače, olepšane z uredi križevatega uboda in monogrami, prtici in prtí.

IV. V dvorani dekliškega pripravljalnega tečaja so bili razstavljeni izdelki te šole in VI. razreda. Učenke 6. razreda so razstavile mnogo izdelkov šivanja in križevatega uboda, olepšanih z monogrami, tako n. pr. blazine, preproge, predpasnike itd. Odlikovali so se izdelki Ivane Peric.

Razloženi izdelki prvega tečaja pripravljavnice so bili: belo in barvano krpanje, temeljne vaje belega vezenja v obliki zobcev in uporabe le-teh na raznih predmetih: prticih, predpasnikih, ruti-
kah itd. Posebno točni so bili izdelki Terezije Kavs, Olge Klančič, Vide Vuga, Milene Bratina, Dragojile Havel, Ljudmile Kazafura, Eme Sternšek. Učenke 2. tečaja so razložile razno belo vezenje

z velikimi in malimi monogrami, poslednji tudi na predmetih kakor: na ženskih srajcrah, blazinah, ruti-
kah, prtih itd. Posebno so se odlikovale učenke: Ljudmila Milost, Pavla Makuc, Pavla Praprotnik, Vanda Ivančič, Antonija Terpin, Ernestina Trošt, Terezija Pipan, Ana Strel, Ana Sedej.

V. V dvorani šole za krojenje in šivanje oblek je bilo razstavljeno mnogo ženskih oblek, bluz, predpasnikov, jopic in oblek za otroke. Obleke so bile priprostega navadnega kroja kakor tudi najnovjše mode. Po mizah in stenah so bile razstavljene risarije povprečnih krojev v naravni in zmanjšani meri. Na desnem koncu dvorane so bile prostoročne risarije učenk, izvlečene in v barvah. Vsa dela kakor tudi risarije bila so točno, čedno in ukusno izvršena. Vse razstavljene obleke izdelale so učenke v poslednjih tednih, ker med letom so se urile v uvodnih vajah krojenja in šivanja ter v šivanju na rokah in stroju. V tem letu so učenke pod vodstvom učiteljice prikrojile in izvršile v šoli mnogo oblek po naročilu kakor tudi za učenke same, vsega skupaj: 130 oblek, 153 bluz, 40 velikih predpasnikov z rokavi, 84 malih predpasnikov, 10 površnih jopic, 2 jutranji obleki, 8 jutranjih bluz, 20 oblek za otroke, moške in ženske kostume za spevoigro „Sneguljčica“.

Na celi razstavi pa je mogel obiskovalec zadobiti prepričanje, da so učenke dosegle svoj predpisani msoter v popolni meri, da so se pridno urile v točnosti, redu in snagi pri izdelovanju ter da so obračale vso pozornost na to, da zadostijo pričakovanju, ki se je stavilo vanje.

Dopisi.

Iz učiteljskih krogov. — (Odgovor na dopis v „Soči“ št. 84.) Dopisnik trdi, da učitelji v goriški okolici lepo izhajajo s svojimi duhovniki in to da nas peče, a mi „klerikalci“ da ne moremo. Kaka nezmisel, neumnost! Mi, ki si ravno prizadevamo, da bi se zblížala učiteljstvo in duhovščina, mi da ne moremo izhajati, oni pa, ki podpirajo vse, kar je duhovščini nasprotnega (izvemši kar kaj „nese“) oni da ž njimi lepo živé!

Kdo to razume? Kako je to mogoče, ko vsi duhovniki najbolje vedó, kaj je za nje in za vero „napredna“ stranka in njeni časniki „Soča“ in „Učiteljski Tovariš“, katera lista sta vaši glasili. Ako bi pa taka zmota le bila resnična, si ne moremo tega drugače tolmačiti, nego, da so dotični učitelji doma, v skritem, drugačni nego v javnosti, ali z drugo besedo, hinavci.

Dopisnik trdi, da želi tudi on živeti v složnosti z duhovščino; nekoliko vrst dalje pa že dolži isto duhovščino, da dela združbe po deželi, da nam duhovniki niso naklonjeni, da nas hočejo imeti za svoje slugé itd. Lepa sloga, kaj ne! „Slovenski učitelj“ št. 14 piše:

„Žalibog vidimo, da se je pri nas res že mnogo učiteljev zelo odtujilo krščanstvu in močno približalo modernim idejam, ki v bistvu in jedru niso nič drugega nego ideje poganstva. To zadnji čas glasno spričujeta glasili takozvanega „naprednega“ učiteljstva, „Popotnik“ in „Učiteljski Tovariš“. No, in naš dopisnik si upa trditi, da naša duhovščina živi v soglasju z učitelji, katerim sta glasili zgoraj omenjena lista in pa „Soča“. Jaz pa si upam trditi, da to ni res, dokler se ne odpoveste onim listom in dokler nasprotujete „Slomškovi zvezi“.

Dopisnik tudi trdi, da so nam duhovniki nasprotni glede zboljšanja plač, (to je zopet dokaz, kako resno željo ima dotičnik živeti z duhovniki v slogi), in v dokaz navaja „Slogin“ shod v „Čitalnici“, pri katerem da so se le trije duhovniki oglasili za zboljšanje plač. Ako bi to tudi res bilo, iz tega še ne sledi, da so nam duhovniki nasprotni gledé zboljšanja plač, ker omenjeno glasovanje je bilo brezpomembno. Ako bi zboljšanje naših plač odviselo od dotičnega glasova-

nja, potem bi to bilo vse drugače. Imenujem vam lahko celo učitelja, ki je v „napredni“ vrsti, pa ni tedaj vzdignil roke! In kdo ve, ali bi se razmeroma oglasili trije „napredni“ učitelji za zboljšanje duhovniških plač, ako bi se o tem glasovalo. Ozrite se raje po svojih „naprednjakih“ v deželnem zboru, in v učiteljstvu (z rekurzi). Tam je merodajno mesto! Zadnjič ste omenjali poslanca g. dr. Rojica in g. župnika Grčo. Vidi se, da teh dveh gospodov ne poznate. Jaz pa sem prepričan, da ako bi imela večina dež. poslancev o učiteljstvu tako prepričanje, kakor g. dr. Rojic, bi nam ne bilo treba na zboljšanje plač šele čakati.

Ali so duhovniki s sedanjo šolo zadovoljni, vprašate. — Kratak odgovor: Kjer se poučuje v krščanskem duhu, gotovo, kjer pa vlada brezverski duh, ravno tako gotovo ne!

Osmelili ste se tudi trditi, da duhovniki in „klerikalci“ sploh povzročujejo prepire po deželi. Kdo hodi po vaseh dražiti in agitirati, izzivati mirno ljudstvo? Kdo je torej odgovoren za vse, kar se pripeti pri takih prilikah? In kdo zabavlja proti duhovščini in proti veri? Kdo voha in stika po farovžih in okoli farovžev, da bi zasledil kaj, kar bi obesil potem na veliki zvon? Kdo raznaša slabosti in grehe tega in onega in to celo iz prejšnjih časov, kar se je že davno pozabilo? Grešniki so v vsakem stanu, zato pa ni treba ljudstva pohujševati z njihovimi grehi.

In kdo so tisti, ki podpirajo vse to? „Klerikalci“ so bili od nekdaj na Goriškem, toda kedaj se je slišalo o takih razmerah, dokler se niso rodili „naprednjaki“, in vi trdite, da so „klerikalci“ temu vzrok!

To je tisto pohujšanje, o katerem sem govoril in to imate vse na vesti vi, ki se prištevate „naprednjakom“.

Učiteljem, ki nismo vašega prepričanja, podtikate, da hrepenimo po mandatih v okr. š. svetu. Ako bi vi vedeli, kako malo nam je do take „časti“, gotovo bi nas sodili drugače. Saj vam je dobro znano, da bi bil izid volitev ves drugačen, ako bi se bili drugi tako malo brigali za volitve, kakor mi. Kdo je o tem le sanjal? Nam je bilo geslo v tem ozirju: značajne in zmožne! A nekomu drugemu je bilo do tega, da se na vsak način povzpne na ta „častni“ sedež. V ta namen se je agitovalo in delovalo na vse načine in pretege, to dejstvo se ne dá utajiti, a kar dopisnik nam očita, je le sumničenje brez podlage. Nikdar ne bomo nikomur ugovarjali, ako bo prav delal, a vam ni prav, da se krivice razkrivajo in da se zahteva delovanje v korist šoli in učiteljstvu. Ej, če bi vam bilo kaj mar za šolo in napredek, ne bi nam ugovarjali, in kdor je mož na svojem mestu se ne boji kritike od nobene strani!

Dalje vprašate, kdo se je vedel kakor falot. Prosim, čitajte dopise iz učiteljskih krogov v „Soči“ in v „Učit. Tovarišu“, odgovor na svoje vprašanje najdete sami. Gledé dopisov v „Gorici“, se ne pritožujte, ker so bili le odgovor, kakoršen ste si zaslužili s svojimi pobalinskimi izjavami. Vi ste začeli v „Soči“, vi ste določili orožje za dvoboj! Odgovornost prepuščamo vam!

Kar se tiče napredka v šoli v Šempasu, mi ni znano, da bi se bil kdo o tem pritožil in morda je tam napredek boljši, nego v dopisnikovi šoli. Sicer pa je napredek odvisen v prvi vrsti od redne hoje v šolo in za to skrbeti so postavljeni drugi. Iščite vzroke na pravem mestu, ne pa učitelja sumničiti in podtikati mu to in ono! Kar je učiteljem prijazna (??) „Soča“ poročala o g. učitelju, je pa kaj drugega. Dopisnik naj bi bil raje omenjal napredek v neki drugi šoli, kjer ga je učitelj sam zakrivil.

Dopisnik je dalje omenjal, da se mu nekaj gabi. Je že mogoče. Nekaterim osebam se gabi to, drugim drugo. Nam se n. pr. zelo gabi nemarnost v službi, zlasti takih oseb, ki bi imele biti uzor

vsem stanovom v pridnosti in delavnosti, kakor n. pr. ravno učitelji. Tak človek slepari one, ki ga plačujejo, ker ne zasluži denarja, ki ga dobiva, slepari mladino, ker ji ne podaja onih vednosti in ročnosti, kakor bi moral; slepari stariše, občino in državo, ker ji ne vzgaja in ne poučuje dobro in prav otrok, občinarjev in državljanov. Nikdar pa se nam ne bo gabilo, ako se bo koga spominjalo na izpolnjevanje dolžnosti, kl jih zanemarja, ampak to bomo vselej odobrvali. Gabi se nam dopisnikovo sumničenje in podtikanje. Česar človek ne more dokazati, tega naj ne trdi! To je ostudno in to se mora gabit vsakemu poštenjaku! Gabi se nam, ko dopisnik vpraša, koliko za šolo vnetih tovarišev je v naših vrstah, kajti ako bi bil poprej poizvedel o vsakem posamezniku na njegovem službenem mestu, bi gotovo ne omenjal te zadeve, ker to je naše najboljšo orožje: vestno in natančno izpolnjevanje svojih dolžnosti in za to se ravno poganjamo, da bi se odstranile vse ovire v tem oziru, in dopisnik se še drzne nas sumničiti na to stran! Sicer se najdejo v vsakem stanu in v vsakej stranki bolj in manj vneti in zato ne gre o tem niti izgubljeni besedi.

In slednjič, kar se tiče dopisnikovega prorokovanja o naši podružnici, mu izjavljam, da ne bo imel nobeden od nas najmanjše škode, ako bi se mu to prorokovanje i uresničilo. Poskušamo doseči lepi namen „Slom. zveze“, ako se nam ne posreči, ne izgubimo pri tem čisto nič.

Iz Bovca, 25. julija. (Konec). — Dalje piše „Soča“, da ni bilo na shodu pri „Ekselju“ niti 50 mož, z vsemi otročaji vred pa ne 70, med tem ko smo mi sporočili, da je bilo vseh vdeležencev 170. kar je tudi res. G. poročevalec! Z g. glavarstvenim komisarjem sta bila v nedeljo precej vkup; g. komisar je bil v „Ekselnovi“ dvorani, potrdil je pravilnost shoda, videl število vdeležencev — poprosite ga, in on vam pove, kdo je „lažnik“.

„Soča“ piše o 100 Bovčanih, katerih je bilo bajé na Gabrščekovem shodu. Nezmisel! Kje ste jih pa vzeli? Ako je bilo Bovčanov 20, je dosti! Razven teh je bilo nekaj mož iz Plužne in Kala, kateri pa vsi skupaj z Bovčani vred ne dosegaajo števila 35. Bovčani so bili večinoma vsi pri nas, v kolikor niso odšli od „Huberja“ ogorčeni vsled surovosti „naprednih“ domov ali pa drugam. Koliko je bilo Čezsočanov, ne vemo; a govoriti o 68 je naravnost predržno. Povdarjati moramo tudi to, da „naprednjaki“ vabili ljudi s pijačo in jih pravcato pojili. In iz čegavega žepa je šlo pa to? Ali je bilo iz ljubezni do ljudstva?

Čudno, oziroma zelo umljivo je to, da „Soča“ nič ne poroča o gardi, katero je prihrulil Gabršček s seboj na Bovško iz doline. Kogar koli vprašaš, vsakdo ti pove, da je bilo pri „Huberju“ precejšnje število popolnoma nepoznanih obrazov, ki niso Bovca morda še nikoli videli — in ti so bili najhujši, najbolj divji — obnašali so se kakor gospodarji v Bovcu, a tudi kot največji suroveži in neotesanci: ti so tvorili ta dan v zvezi z naprednimi učitelji Gabrščekovo „častno legijo“ — ti so tvorili pevski zbor nesramnih pesmi in smrdljivih zabavljic. Omenili smo že zadnjič, da so se odlikovali kot kolovodje pred in na shodu „napredni“ ljudski učitelji iz Bovca, Kala in Čezsoče, kolikor so domači ali doma na počitnicah. Ti so šli g. Huberju tudi „na rok o“, nadlegovali ga vse jutro in mu prigovarjali ter vanj silili, naj nam odpove prostor — ti so mu spisali celó odpovedno pismo na g. kaplana, katero je on sam o podpisal. In ti hočejo biti sploh docela nedolžni — božji volki.

In kako se je konečno zaključil shod pri „Huberju“? Od „Huberja“ so se mnogi preselili k županu Jonku in od tam ob škripanju harmonike razsajali do poznega jutra. Dober tek!

Tudi ne pove „Soča“ nič o onih mlekozobih pri Huberju, iz cele doline

vkup zbobnanih študentih, kateri bi najboljše storili, da bi se učili, pač pa podtika nam „otročaje“. Otročajev mi ne vabimo na shode. Kar je bilo pri nas mlajših, imajo vsi vsaj 18 let in so rudarji v Rablju, in delajo v rudniku vže 4—8 let. Po koliko let se pa Vaši dlakomišči trudijo v potu obraza za svoj kruh?

Politični pregled.

O sklicanju državnega zbora

poročajo dunajski listi, da se v tamošnjih političnih krogih govori, da se državni zbor ne snide še meseca oktobra, ker se je pokazala potreba, da se skliče češki deželni zbor še k jednemu zasedanju, predno se isti razpusti. Državni zbor se snide torej najbrže še le meseca novembra.

Deželni zbor isterski.

Po prvi t. j. otvoritveni seji isterskega deželnega zbora, o kateri smo poročali in katera je skončala tako žalostno za italijansko deželnozbornsko večino, so imeli Italijani sestanek, na katerem se je nekaj določilo glede taktike v prihodnji seji te zbornice, o katerih določbah pa so do zadnjega hipa trdovratno molčali. Pač pa so sklenili udeležiti se zasedanja in tega sklepa so se tudi držali. Dne 30. m. m. je bila zopet seja, katere so se udeležili tudi italijanski poslanci in sicer le 14 njih, dočim so slovenski in hrvaški prišli polnoštevilno. Galerije so bile nallačeno polne. V tej seji je predsednik prečital izjavo slov. poslancev, pod katerimi pogoji so vstopili v zbornico, izjavo je čital le v italijanskem jeziku. Potem so se volili razni odseki, pri katerih so bili popolnoma prezirani slov. poslanci, dasi so slov. poslanci glasovali tudi za ital. člane.

Na dnevnem redu je bila potem zakonska osnova o urejenju učiteljskih plač. Predsednik je vprašal posl. Spinčića, ako privoli, da se ta predlog izroči šolskemu odseku in če hoče opustiti najnost. Posl. Spinčić je odgovoril hrvaški, da ni proti temu. V tem trenutku pa so začeli ital. poslanci vstajati, premikati stole in kričati, na galeriji, kjer se je nahajala takozvana „inteligenca“, pa so začeli žvižgati, kričati in besneti, kakor pravi neolikanci. Kar pa je bilo jako značilno, je bilo to, da je član ital. večine, posl. Benati dajal znamenja na galerijo za demonstracije. Hrup je bil tolik, da Spinčić ni mogel govoriti. Na to je dal glavar izprazniti spodnjo galerijo, ki je bila pa popolnoma mirna in ki je bila sestavljena iz povprečnega mestnega prebivalstva koperskega. Še-le, ko je po izpraznjenju spodnje galerije nadaljevala zgornja z demonstracijami, je dal, dasi nerad, izprazniti glavar tudi zgornjo galerijo. Na to pa so začeli ital. poslanci sami psovati slov. manjšino, katera pa ni zaostajala, marveč Italijani so pri tej priliki slišali prav trpkih od strani Slovanov. Rekali so jim: „naš jezik vam ne ugaja, a ugajajo vam naši novci“, „ako ne znate hrvaški, bi morali biti lačni“, itd. Dr. Laginja pa jim je zaklical: „Prej ste vi nam vzeli besedo, zdaj jo jemljemo mi vam!“ na kar so odšli slov. poslanci iz dvorane, spremljani po Lahih s klici „fora in ščavi!“ Vsled tega je bila zbornica nesklepčna in glavar je zaključil sejo.

V seji od minule sobote se je galerija obnašala sicer jednako neolikano, in jo je predsednik moral zopet dati izprazniti, pač pa se je v zbornici sami izvršila nenadna sprememba. V tej seji so namreč hrvaški poslanci zamogli nemoteni govoriti v materinščini in ital. posl. so jih ne le poslušali, marveč jim celo odgovarjali, kar je dokaz, da znajo tudi oni hrvaški. Rešile so se nekatere formalne točke dnevnega reda tako n. pr. je bil sprejet zakonski načrt o uravnavi pravnega razmerja ljudsko-šolskega učiteljstva v Istri, dočim je bil predlog dr. Laginje o preložitvi deželnega zbora, da se rešitev te zadeve izroči državnemu zboru, odklonjen. Predlog Spinčića za odpravo šolskih taks pride na razpravo v bodočem zasedanju, ki bode k sredi meseca septembra.

Domače in razne novice.

Imenovanje. — Minister za nauk in bogočastje je imenoval poslanika v Carigradu barona Calice členom avstrijskega arheološkega zavoda.

Za „Šolski Dom“ so plačali predsedništvo: Anton Glešič, kaplan v Rifembergu, 5 K; Josip Ciperle, meščanski učitelj, zdaj v Bovcu 5 K.

Našemu upravnistvu je došlo: Č. g. Anton Keber, vikar v Mavhinjah K 20 (ravno toliko za „Alojzijevišče“), č. g. Ignac

Leban, župnik v Batujah K 20, č. g. Ivan Vuga, vikar v Kozani K 10 (ravno toliko za „Alojzijevišče“). Lepa hvala!

Izjava. — Ker se mi je očitalo od kompetentne strani, češ, da sem jaz moralno odgovoren za vsebino dopisov, ki se priobčujejo v „Gorici“ pod naslovom „iz učiteljskih krogov“, izjavljam resnici na ljubo:

1. da ne pišem jaz onih dopisov;
2. da nisem k vsebini omenjenih dopisov ne s prigovarjanjem niti s svetom kaj pripomogel;
3. da niti ne vem, kdo jih prav za prav spisuje in priobčuje.

Ločnik pri Gorici, dne 4. avg. 1901.

Josip Balič,
učit. vod.

(Dostavek uredništva). Ako „kompetentna stran“ ne neha stikati po naših dopisnikih, priobčimo dopise, ki jej bodo po ušesih zveneli. „Kompetentna stran“ naj ima v evidenci ter naj nadzoruje sebi podrejene funkcionarje, zaupnike liberalne demoralizujuče stranke in sotrudnike pri spisovanju slavnoznanih „Tutti frutti“.

Kdo je izdajca naroda? — Goriška kalamonarja vedno očita izdajstvo fistim, ki se nočejo podvreči njenemu terorizmu. Čitateljem „Soče“ je dobro znano, kako sta gromela in napadala tiste, katere sta navajala kot uzrok našega razpora; izdajce naroda in vse, kar znata ona, izrekala sta jim, dokler jima je kedo verjel, da so drugi uzrok tega prepira; zdaj pa, ko jima nihče več ne verjame, marveč je že vsak prepričan, da sta jedino ona uzrok razpora — obrnila sta „bržadljo“ in proglasila naš razpor za potreben in koristen!

Ali se ne pravi to — svoje čitatelje in narod prepredržno za norca imeti!

Kaj sta si kalamonarja zadnji čas vse umislila čez dr. Gregorčiča, da bi ljudem vabila v glavo, da ima on kako nepošteno zvezo z deželnim glavarjem — čita se v „Soči“! — Vse to uganjala sta samo zato, da sta pozornost občinstva odvracala od svojih dejanj, katera so razodevala izdajsko zvezo z irredentarji.

Da je dr. Gregorčič o razporem času kot načelnik slovenskega kluba deželnih poslancev moral priti z deželnim glavarjem in načelnikom laškega kluba v pogovor brez Tumove kontrole — je umevno. Tudi to — da so nekateri Slovencev in Avstriji prijazni konservativni volilci gradiščanskega okraja pri zadnji državnozbornski volitvi dali svoje glasove rajši dr. Gregorčiču nego liberalnemu Tumi — je umevno.

Kalamonarja pa zdaj — ko so ju njih dejanja že tako razkrinkala, da ne moreta več tajiti svoje zveze z irredentarji — zagovarjata tudi to svojo zvezo!

Znano je, da je dr. Tuma že o času deželnozbornske abstinence zahrbtno lažil okoli — za izdajski vstop v deželni zbor; dogovarjati pa so se začeli nasprotniki z naprednjaškima kolovodjema še le o zadni državnozbornski volitvi. Ta zveza razodevala se je takoj z molčanjem o irredentarjih v „Soči“; potrjena pa je bila popolnoma z dr. Luzzattovim zagovarjanjem Andreja Gabrščka pred sodnijo v Trstu, in zdaj jo je še „Soča“ v št. 87, odgovorjaje „Edinosti“ v uvodnem članku priznala; zato tedaj ne more več biti dvoma ne ugovora o nji.

Kaj porečemo k temu slovenski rodoljubi? — Kogar tudito ne zmordri in ne spravi na pravo pot — nima soli v glavi, ali pa soglašja z izdajci-cami Slovencev.

Ponarejene krone. — Na več krajih se je prišlo na sled ponarejenim kronam, katere krožijo med ljudstvom. Te krone se izpozna na tem, da so sivkaste barve in ne tako bele kot prave, dalje da so napisane netočno izpeljani in da ob robu nimajo napisu. Pozor torej pred temi kronami!

Bohinjska železnica. — Že zadnjič smo omenili, da goriška postaja te železnice bo ob solkanski cesti na Blanči in ne na živinskem trgu, kakor je bilo prvotno namenjeno. Danes nam je dodati, da ministerstvo bo skušalo postaviti progo na Grahovem blizu cerkve, kakor so ondašnji zastopniki želeli, ter da v Klužah pod Podmelcem dovoli postajališče za osebni promet. S tem pa ni rečeno, da bi ministerstvo ne dovolilo še katere majhne premembe tu ali tam.

Vodstvo za gradbo državne železnice Gorica-Jesenice se ustanovi v Gorici. V ta namen se iščejo, kakor pišejo listi, potrebni prostori, ki bi morali obsegati najmanj šestnajst sob. Ti prostori bi se morali dati v najem za 5—6 let, ker vodstvo bi skrbelo za na-

pravo podrobnih načrtov, ki traja precej dolgo, ter bi nadzorovalo izvršitev zgradbe do konca. Zopet dokaz, da vladi je na tem, da se bohinjska železnica prej ko prej zgradi, za kar jej moramo v imenu ljudstva le hvaležni biti.

Šramba za smodnik na mirenski cesti je dovršena ter jo mesto izroči vojaški oblasti prihodnji pondeljek.

Krvava griza. — V dlici Barcelini se je pojavila krvava griza dosedaj v dveh družinah, v katerih je obolelo sedem oseb.

Narodno gospodarstvo.

„Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda“ si je priskrbelo najnovejši čistilni stroj ali „filter“, tolike velikosti, da zadostuje za cela Brda, ker se z njim očisti na uro 10 hektolitrov vina. Čiščenje se vrši na popolnoma naravni način, tako da gre vino skozi nalašč za to pripravljene stolčeni posebne vrste les, kakor da bi bil namenjen za izdelovanje papirja. S pritiskom sesalke gre vino skozi dotično tvarino, da kar je umazanega ali gostega v vinu, se tamkaj nabira in postane vino koj lepo in čisto kot steklo. Prednost pred vsemi drugimi čistili ima ta stroj še posebno to, da na ta način čiščeno vino prav nič ne izgubi, marveč še bolj prijetno postane, kar je razumljivo, ker priprava pobere vse, kar se slabega nahaja v vinu.

Vsakemu vinorejcu se je gotovo že pripetilo, da ni imel čistih vin; prišel je kupec, dopadlo se mu je vino ali rekel je, ko bi bilo čisto, prav rad bi vam ga plačal eden, tudi dva gl. več.

Da se briska vina težko čistijo, je krivda v dosedanjem sistemu prirejenja vina; nisem sicer popolnoma proti, ali svetoval bi, da bi vsaj nekoliko pustili vreti pod tropinami, t. j. vsaj 12 ur, razumljivo je, da na takem prostoru, v katerem se nahaja par stopinj gorkote, to se pravi pri primerni toploti, katero se potrebuje za vrenje. No, pa tudi vem, da nima vsak toplomerja, dasi bi ga moral imeti, zato bi pa moral pustiti vino toliko časa skupaj, da začne burno vrenje, potem pa pretočiti v sode. Na ta način prirejenih vin bi svetoval da bi se posluževali oni, kateri mislijo držati svoja vina čez poletje, ker tako so veliko bolj zdrava, se bolje čistijo in niso podvržena nikaki boleznim.

Resnica je, da briska vina slovijo kot med najboljšimi, a vendar še ne v oni meri, kakor v resnici zaslužijo. Krivo temu pa je, ker ni še prave razumljivosti in izkušnje v kletarstvu, kajti dalo bi se še veliko bolj napredovati, ako bi bilo malo več vstrajnosti in smisla za združenje; doseglo bi se lahko velike uspehe. Pot, po kateri bi se dalo napredovati, nastopilo je že naše društvo, toda vse kaj bolj živahno bi moralo biti v tem društvu; pristopiti bi moral vsaki vinorejec. In vendar je društvo za letos za velik korak napredovalo v tem, da si je priskrbelo kakor rečeno najnovejši vinočistilni stroj. Zatorej vas vse zavedne Brice opozarjam na ta čistilnik; prednost seveda imajo udje tega društva, kateri plačajo za uporabo čistilnika le neko malo odškodnino, a neudje bodo morali plačati višo svoto, kar je popolnoma pravilno.

Zatorej je moje mnenje tako, da vsaj oni briski vinorejci, ki pridelate do 10 hektolitrov vina, pristopite k temu prekornemu društvu; ker pri tem že vživite ugodnost, da se vam že pri 10 hektol. pridelka, ki se vam očisti na tem stroju, izplača ono, kar znaša udnina, t. j. 10 gl. Vendar pa se oni denar (udnina) pri društvu še obrestuje po 5 odst. Pod tako ugodnimi pogoji bi nikdo ne smel zaostati, da ne bi pristopil; s tem bi ob enem društvu pripomogel do svojega namena, da pospešuje napredek v razprodaji pridelkov itd., z eno besedo, da pripomore vsim Bricem do boljšega blagostanja.

Po tem započetem potu se pride prav lahko na bolje. Torej več resnega nastopanja, zmisel za združenje vsih vinorejcev pod okrilje našega društva in pokažimo svetu, da se gibljemo tudi z drugim ostalim svetom, primerno času in razmeram!

Posebno prikladen trenutek za pristop k društvu pa je letos, ko obeta biti prav obilna trgatev, in ker vem da smo denarja vsi potrebni. Zatorej bi lahko prepustili društvu vina, kolikor bi hoteli; društvo vino proda in dotičnemu izplača, odštevši udnino kot obrestovani denar, ki ga ima potem pri društvu. Pod takimi pogoji gotovo lahko vsak pristopi, če mu je količkej do povzdiže svojih pridelkov in sploh za dobro svojega gmotnega stanja. Še enkrat torej: oklenimo se vsi našega društva, ker le na ta način nam je vstrajati, le z združenimi močmi dosežemo, kar posamezni ni kos. Bric.

Loterijske številke.

3. avgusta.

Grac 24 69 34 33 22
Dunaj 59 41 79 22 60

Dunajska borza.

5. avgusta 1901.

Skupni državni dolg v notah 98-05
Skupni državni dolg v srebru 99—
Avstrijska zlata renta 118-65
Avstrijska krona renta 4% 95-85
Ogerska zlata renta 4% 118-65
Ogerska krona renta 4% 93-50
Avstro-ogerske bančne delnice 16-78
Kreditne delnice 63-45
London vista 239-55
Nem. drž. bankovci za 100 mark 117-20
20 mark 23-46
20 frankov 19-03
Italijanske lire 81-15
C. kr. cekini 11-31

Knjiga „Naši narodni grehi“ se dobiva v „Narodni tiskarni“ v Gorici in pri knjigotržcu g. Likarju. V nobeni slovenski hiši ne bi smela manjkati ta knjiga, iz katere se moramo učiti, kako živeti res slovenski in kako se ogibati narodnih grehov. Baš sedanje volitve po obmejnih slovenskih pokrajinah so zopet pokazale, kako potrebni smo še narodnega pouka. Zatorej Slovenci, ne izogibajte se tej prekorsni knjigi in naročite si jo! Cena knjigi je 50 vinarjev po pošti 5 vin. več.

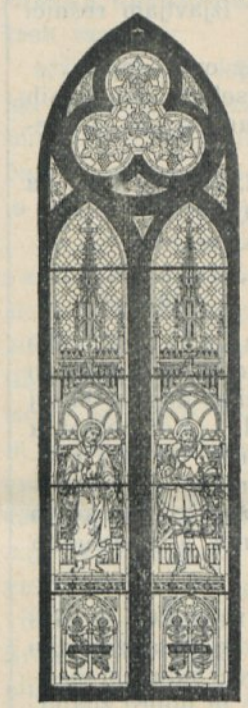
Ravnokar je izšla v „Narodni Tiskarni“ knjižica:
TRI IGRE
za žensko mladino.
Prosto poslovenil
E. Klavžar.
Knjižica se dobiva v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, ulica Vetturini 9, in pri knjigotržcu Pallichu v Gorici na Travniku mehko vezana po 40 vin. po pošti 3 vin. več.

Josip Valentincič,
pekovski mojster
v Gorici v Raštelju št. 29.
priporoča
vedno sveži kruh navadni
in najfinejši,
vsakovrstno pecivo za godove in druge razne „pogrjnene“, prav okusne kolače za birmo in poroke, različne torte itd.
Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov po jako zmernih cenah.
Izvolé naj ga torej počastiti z mnogobrojnimi naročili cenj. gg. rojaki v mestu in na deželi.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča
pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dal-matinskih in isterskih vinogradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
Cene zmerne. Postrežba poštna.

„Narodna Tiskarna“ v Gorici
ulica Vetturini 9.
Ilijada.
Povest slov. mladini.
Prosto po Homerju
priporoča
ANDREJ KRAGELJ.
S tolmačem važnejših osebnih imen ter obsega 273 strani.
CENA:
1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.
Vezana v platno 2 kroni, oziroma 2 kroni 20 vin.
Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, pri knjigotržcu Pallichu v Gorici na Travniku, pri Schwentnerju v Ljubljani in Florijanju v Kranju.

Zavod za slikanje na steklu
Edvard Stuhl,
Gradec, Ungergasse št. 3.
izdeluje
slikana okna za cerkve in hiše v raznih slogih.

Podpisani si šteje v prijetno dolžnost, s tem firmo za slikana okna g. Edv. Stuhl iz Gradca v vsakem oziru pripočiti. V tukajšnji novi cerkvi je imenovani gosp. Stuhl priskrbel vsa barvana okna v splošno zadovoljnost in zelo po primerni ceni.

Kuracijski urad v Št. Andrežu pri Gorici dne 19. decembra 1900.

Jos. Kosovel, kurat.

Veliko in potrdilo! Občinsko županstvo Št. Andrež,

dne 19. decembra 1900. Andr. Lutman, župan.

Takih priznavanj imam prečastiti duhovščini na razpolago še dokaj. Uljudno se priporočam

Ed. Stuhl.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo novo urejeno
prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf.) Ciril-Methodovo kavo in Ciril-Methodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem
Kopač & Kutin,
trgovca v Semeniški ulici h. št. 1.
v lastni hiši, kjer je „Trg. obrt. zadr.“

Gizela-zveza v nabavo oprave (bale) za možitev sposobnih deklin
pod pokroviteljstvom
Njegove cesarske in kraljeve Visokosti presville gospe nadvojvodine Gizele.

Zveza zavaruje **glavnice** (kapitale) v **nabavo oprave** (bale) po cenih zavarovalnicah (premijah) in najboljših združbah (kombinacijah).

Konec l. 1900 je bilo vže 103.566 polie s K 128,939.000 zavarovalne glavnice.

Aktiva so znašala K 36,535.000.

Preglede in pojasnila dopošilja na zahtevanje brezplačno in franko

V vseh krajih, kjer ni zveza še zastopana, postavijo se pod ugodnimi pogoji
zastopniki.
Gg. učiteljem, drž. in obč. uradnikom, trgovcem itd., nudi se prilika za zdaten postranski zaslužek. Natanko razložene ponudbe sprejema

Direkcija na Dunaju l. Franc-Josipovo obrežje l.
(v lastni hiši)
(Ponatisek se ne plačuje.)

Tiskovine za prošnje v dosego
brezobrestnih posojil
vinogradnikom
ima v zalogi
„Narodna tiskarna.“

Harmonij
s 5 oktavami v dobrem stanu se odda za 500 kron. Kje, pove uredništvo.

Peter Drašček,
trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.
Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.
Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,
zaloga šivalnih strojev v Gorici,
Stolna ulica št. 2.
Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

„NARODNA TISKARNA“
v Gorici — ulica Vetturini št. 9 — v Gorici

Preskrbljena je z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton in na papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegantnih ter osmrtnice v velikih in manjših oblikah.

„Narodna tiskarna“ tiska

„GORICO“ in „Primorski List“

„GORICA“
izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone

„Primorski List“
izhaja vsak četrtek in stane celoletno 4 K polletno 2 K, za manj premožne celo leto 3 K.

„Narodna tiskarna“ ima v zalogi vse tiskovine

Tiskovine za duhovnije, županstva in dr. urade na močnem papirju.
Pismena naročila tiskovinj se izvrše z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.